

23.2.2018

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi

Viite: OKM/41/010/2017

LAAJA-ALAINEN KULUTTAJAOSAAMINEN EDISTÄÄ LUKIOLAISTEN HYVINVOINTIA SEKÄ VALMIUKSIA TYÖELÄMÄÄN

Kilpailu – ja kuluttajaviraston tehtäviin kuuluu kuluttajakasvatus. Kuluttajaosaaminen on keskeinen hyvinvointia ja elämänhallintaa edistävä osaamiskokonaisuus sekä yksi digitalisoituvassa arjessa tarvittavan sivistyksen ja ammattitaidon kivijaloista. Se on digitaalista osaamista, joka syntyy media-, teknologia- ja talouskasvatuksella sekä kuluttajan oikeuksien ja vastuiden tuntemisella.

Kuluttajan elämän hallinnassaan ja hyvinvoinnin ylläpidossaan tarvitsema osaaminen kietoutuu digitalisaation ilmiöihin. Kilpailu – ja kuluttajavirasto tuo esille kuluttajaosaamisen merkitystä osana lukion laaja-alaisen osaamisen tavoitteita sekä kuluttajuuteen liittyvän hyvinvointiosaamisen kehittymisen mahdollisuuksia, kun opetuksessa tehdään yhteistyötä työelämän ja muun ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

Kuluttajan verkottuneessa arjessa ei enää pelkkä arjenhallinnan välinetaito, kuten esim. digitaalisten laitteiden käytön hallinta riitä. Elämänhallinnan taitojen muodostumiseksi nuori kuluttaja tarvitsee osaamista, joka koostuu tiedonhallinta- ja medianlukutaidoista, neuvottelu ja argumentointitaidoista, taloustaidoista, kuluttaja-oikeudellisesta- ja eettisestä tietoisuudesta, kulttuurisesta tietoisuudesta, ajattelun joustavuudesta, itsensä johtamisen taidosta sekä kyvystä elinikäiseen oppimiseen. Ne ovat hyvinvointitaitoja ja myös välttämättömiä ajanhallinta ja yrittäjyys- ja työelämätaitoja.

Lukiolakiin kirjattu mahdollisuus lukiodiplomien suorittamiseen on kannatettava. Lukiodiplomien suorittamiseksi lukio-opintoihin on myös tarpeen sisältyä pakollinen soveltava lukiodiplomikurssi sellaisten oppiaineiden ympärille, jotka käsittelevät kuluttajuutta ja arjenhallintaa sekä hyvinvointia.

KKV ehdottaa lukiolain 11 §:ään seuraavaa kirjausta: **Lukiossa pitää voida opiskella ja osoittaa osaamista elämänhallinnan ja hyvinvoinnin aihepiiristä.** Tämänkaltaisella osaamisella ja sen näyttämisellä on luonteva jatkumo aikuisuuteen, vanhemmuuteen ja toisista huolen pitämiseen. Lisäksi se aktivoi mahdolliseen tulevaan hyvinvointi- ja kotitalousalan yrittäjyyteen. Lisäksi teema-alue antaa valmiuksia kansalaisena toimimiseen ja edistää kuluttaja- ja talousosaamista sekä yrittäjyyttä.

Lukiossa on tarpeen olla tietoisia jatkuvasta muutoksesta sekä uusista markkinointikeinoista median ja digitaalisten ratkaisujen kehittyessä. Tällöin tulee ottaa huomioon, että koulun tarkoitus ei ole yritysten kanssa tehtävässä yhteistyössäkään toimia markkinointikanavana, vaan kasvattajana ja ohjaajana sekä monipuolisten, puolueettomien tietojen ja taitojen tarjoajana.

23.2.2018

KKV ehdottaakin lukiolakiin seuraavaa kirjausta: **Opetusta ja siinä hyödynnettäviä digitaalisia oppimisyhteisöjä ja sovelluksia ei saa käyttää kaupalliseen vaikuttamiseen myöskään siinä tapauksessa, että opetus tapahtuu yhteistyössä työelämän ja muun ympäröivän yhteiskunnan kanssa.**

Juhani Jokinen
pääjohtaja

Taina Mäntylä
ylitarkastaja